

Nr 379

Av fru **Marklund m. fl.**, om åtgärder till stöd åt skogslänen.

(Lika lydande med motion nr 343 i Första kammaren)

Den regionala krisen i Sverige fördjupas. Den stadiga försämringen av främst de s. k. skogslänens ekonomiska och sociala ställning fortskrider. Statens inställning till dessa landsdelar, där en femtedel av landets befolkning är bosatt, framgår av gällande statliga länsplaner. I dessa förutses under hela 1970-talet en ständig krympning av skogslänens ekonomiska bas och av deras befolkningsunderlag. Detta är ett uttryck för den statliga politikens anpassning till de ledande finansgruppernas strävanden. Det är en manifestation av skogslänens förvandling till rena ekonomiska reservområden av kolonial typ och till leverantörer av arbetskraft — dvs. av ett fenomen som med rätta beskrivits som »intern imperialism».

De aktiva statliga åtgärdernas utformning har i konsekvens härmed inte stått i proportion till skogslänens verkliga problem. En rad exempel kan här anföras. Den statliga företagsamheten i Norrland har krympts. Statsföretagens löne- och anställningspolitik har, främst i Norrbotten, direkt utnyttjat befolkningens nödläge.

Av sysselsättningen genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder går en betydligt mindre andel till skogslänen än som svarar mot deras andel av arbetslösheten. Lokaliseringsstödet till norra stödområdet har minskats från 189 milj. kr. budgetåret 1965/66 till 154 milj. kr. budgetåret 1968/69. Inför det akuta sociala katastrofläge, som framskapats av avfolkningsprocessens avgörande skede i de rena glesbygderna, saknas all verklig beredskap. Inrikesdepartementets arbetsgrupp för glesbygdsfrågor har efter flera års arbete endast producerat en stencilerad promemoria med allmänt hållna synpunkter och utan konkreta, användbara förslag till åtgärder.

För att häva denna regionala kris fordras på sikt en planmässig utveckling, baserad på en maktstruktur, där löntagarnas massa utgör den tongivande politiska kraften. Men även i detta perspektiv måste läget uppkalla till omedelbara åtgärder för att motverka rådande utveckling i skogslänen. Dessa åtgärder bör framför allt ta sikte på att skogslänens råvaror i görligaste mån skall förädlas och utvecklas inom dessa områden själva.

Målsättningen för en politik, ägnad att ge en första effektiv insats åt Norrlands-länen, måste vara en utveckling som inte innebär någon nettoutflyttning under 1970-talet. För detta krävs en kraftig ökning av sysselsättningstillfällena. Vi har vid olika tillfällen nämnt åtgärder, som kunde bidra till en sådan ökning. Dit hör förslaget om en ordentlig utbyggnad av Norrbottens Järnverk och en ökning av för-

ädlingsgraden där. Produktionen vid detta järnverk och LKAB:s gruvor utgör en god bas för en statlig verkstadsindustri. Vid sidan av sådana industrier bör insatser också göras för att åstadkomma träförädlingsindustrier och ökade möjligheter till träkemisk forskning. Frågan om vägarna i Norrlandslänen är fortfarande aktuell. Samtidigt som en nödvändig upprustning av redan befintliga vägar igångsätts måste också en plan upprättas för nya vägbyggen. Graddisvägen måste snarast färdigställas och vägbygget Kiruna—Narvik startas. Flygkommunikationerna till Norrlands inland måste förbättras.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte uttala

a) att Värmlands och Kopparbergs län samt Norrland skall garanteras en sådan utveckling, som under 1970-talet inte medför nettoutflyttning,

b) att Norrbottens Järnverk skall byggas ut till en produktion av 2 miljoner ton/år och en statlig verkstadsindustri baseras på detta underlag,

c) att en institution för träkemisk forskning skall inrättas vid Umeå universitet,

d) att ostkustbanan skall byggas ut,

e) att järnvägens taxepolitik skall utformas så att Norrlandslänen inte missgynnas,

f) att vägnätet i Norrlandslänen skyndsamt skall ses över och sådana åtgärder vidtas som leder till förbättring av vägarna och igångsättning av arbetet med nya vägar, som exempelvis vägen Kiruna—Narvik, samt

g) att glesbygdsbefolkningen skall garanteras nödvändig service.

Stockholm i januari 1970

Eivor Marklund (vpk)

Gunvor Ryding (vpk)

C. H. Hermansson (vpk)
